dosarul nr.2-23868/23
2-23165391-12-2-20112023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

27 noiembrie 2024 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Violeta Gîrleanu
Grefier Mădălina Chivu
cu participarea:
reprezentantului reclamantului Buzu Alexei – avocatul Soțchi Inna, în baza mandatului nr.1773548 din 11.10.2023
pârâtului – Costiuc Vasile
reprezentantului pârâtului Costiuc Vasile – avocatul Cobîșenco Ion, în baza mandatului nr.1885419 din 23.01.2024

examinând în şedinţă publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei către Costiuc Vasile privind expedierea în adresa reclamantului a dezmințirii și scuzelor, publicarea textului dezmințirii pe site-uri, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 20.11.2023, avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Costiuc Vasile privind expedierea în adresa reclamantului a dezmințirii și scuzelor, publicarea textului dezmințirii pe site-uri, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, s-a invocat că la 26.09.2023, Partidul „Democrația Acasă" a publicat pe pagina sa de Facebook o înregistrare video, însoțită de textul: „PROBE: MINISTRU PAS LOCUIEȘTE ÎNTR-O CASĂ NEDECLARATĂ DE MILIOANE! Soția ministrului Alexei Buzu confirmă ca locuiesc în această casă din satul ***** care le aparține. Din numele Partidului Democrația Acasă, cerem demisia ministrului Alexei Buzu". La aceeași dată, respectiva înregistrare video a fost publicată de Liderul Partidului „Democrația Acasă", Vasile Costiuc pe contul său de tiktok: costiucvasile.oficial.

înregistrarea a fost intitulată: „PROBE : MINISTRU PAS LOCUIEȘTE ÎNTR-O CASĂ DE MILIOANE".

A specificat că în cuprinsul înregistrării publicate, pârâtul a menționat următoarele:

„Atenție! Probe concrete cum un Ministru din Guvernul lui Recean, omul de încredere al lui Andrei Spânu, cumătrul lui Andrei Spânu, Alexei Buzu, cel care deunăzi declara că este paranoic și că nu știe ce salariu are. Eu vă demonstrez că de această dată nici nu știe că are casă. Sau știe că are casă, dar intenționat a omis-o din declarația de avere, pe care i-am citit-o intenționat, să văd da unde trăiește tovarășul Ministru și am văzut că nu are indicat nici un fel de domiciliu. Si am venit în el în sat, la *****, să întrebăm oamenii: Da unde trăiește Domnul Ministru? Poate trăiește în casa părintească? Chiar am vrut să ne convingem și am găsit casa Ministrului. Un film întreg de confirmare că este casa ministrului este discuția cu soția care a ieșit la poartă. O casă de sute de metri pătrați și de sute de mii de euro. Exact ca a lui Andrei Spânu, numai că nu-i în cartierul de lux, dar aicea la *****. Totuși e mai patriot Alexei Buzu decât Spânu. Dar faptul că nu a indicat în declarația de avere și interese personale o casă de milioane, la *****, în care trăiește el cu familia lui, este un motiv foarte serios pentru a fi demis din funcția de ministru.

Doamna Maia Sandu, Președintele Republicii Moldova, Dumneavoastră ați adus o guvernare întreagă, miniștri, deputați care au promis să fie corecți și transparenți în activitatea lor. De ce Ministrul trăiește într-o casă de milioane și nu indică? De ce un Ministru de 30 și ceva de ani își permite să trăiască într-o casă de milioane și să mintă nu are locuință? Poate îi dați și locuință socială la Minister? Da poate trăiește în pod, la Minister, sărmanul, și noi nu știm, și duce o povară grea a Ministerului? Eu nu mai vorbesc că la ***** asistența socială și-a dat demisia din cauza salariului mizer. Da Ministrul cu 75 000 lei salariu, care nu știe ce salariu are, trăiește într-o casă de milioane. Uitați-vă la tot filmul făcut astăzi, 26 septembrie, la ***** și vă arăt casa de milioane a Ministrului impostor. Demisia lui Alexei Buzu! Urmăriți tot filmul!

(...) în preajma casei lui Alexei Buzu, cel care la întrebarea ce salariu are, nici nu știe ce să răspundă, pentru că omul chiar nu știe ce salariu are. [...] Buzu o scris cerere Primărie să i se ofere un spațiu, un teren aicea, în marginea satului, pentru [...] depozit de cereale. Fiți atenți. Nu pentru altceva, că Primăria nu avea să ofere teren practic gratuit pentru țălîi Ministru. Asta care are un salariu de 75 000, că el nici nu știe ce salariu are. Și el în loc de depozit de cereale și-a făcut casa. El în toată țara o zis că: el vine săracu la casă, în afara de apartamente la Chișinău, băieții ăștia de 30 de ani, care o fost ONG-iști toată viața, cu casă de milioane. [...] E un stil high-tech, de câteva sute de metri pătrați, cu gard, frumos, la traseu, pe malul iazului, la *****. [...] Un garaj pentru patru mașini. Iată așa trăiesc băieții de 30 și ceva de ani din Guvernul Maiei Sandu. Și spunem noi despre Dodon, despre bandiții lui Dodon? Ăștia sunt băieți șmecheri. Închipuiți-vă cât de mare. Aici sunt corturi, bazin. Uitați-vă ce casă uriașă are Ministrul Buzu care nici nu știe ce salariu are. Nici nu știe ce salariu are, săracu. [...] Iată așa arată casa unui Ministru de 30 și ceva de ani, în afara de apartamente, ce mai are omul. [...] Real e uriașă. 500, 1000 de metri, cât are... [...] Aici are 300 de metri minimum. [...] Eu pur și simplu vreau să văd cum trăiesc miniștrii noștri de 30 și ceva de ani care-s milionari, milionarii de Ia *****. [...] Ați

scris o cerere la Primărie că vreți să faceți depozit și după v-ați răzgândit și va-ți făcut casă. [...] Pur și simplu vrem să arătăm ipocrizia, cum trăiesc miniștrii noi PAS care o zis că o să ne facă fericiți și care trăiesc cu salarii de 75 000 de lei. [...] Ipocrizie, pentru că oamenii care au case de milioane, pe noi ne învață cum să trăim cu 2 000, 3 000 de lei. [...] Nu, pentru că un om care a lucrat numai în ONG-uri nu poate să aibă o casă de câteva sute de mii de euro și care acum îi ministru de un an de zile. [...] Dacă nu era Spânu Prim-ministru, Vice-prim-ministru, ce mai era el, nu mai ajungeam nici Buzu, nici Efros, nici colegii lui, nici cumătrii lui. [...] S-o făcut un grup organizat care o pus mâna pe putere și care trăiește pe placul lor. [...] O casă de vreo 600 - 700 de metri pătrați, a unui băiet care toată viața o fost ONG-ist. Au emoții băieții, fiindcă nu au fost luați la puricat nici unul. Iar cât îi iei la puricat, oameni încep să înțeleagă că nu toată lumea-i proastă. [...] Care-i diferența dintre Buzu, cu casă de sute de mii și Cornel Furculiță? [...] Fereastra aceea are un metru. [...] Casa asta are 400 de metri, iar el îmi spune 180".

A indicat reprezentantul reclamantului că la 27.09.2023, reclamantul Buzu Alexei a venit cu o reacție pe pagina sa de Facebook, prin care a calificat informațiile răspândite ca fiind eronate.

A menționat că la 10.10.2023, Alexei Buzu a expediat la adresa Partidului „Democrația Acasă", printr-o scrisoare recomandată, cu aviz de recepție, cererea prealabilă formulată în temeiul Legii nr. 64/2010. La aceeași dată, respectiva cerere a fost transmisă pe poșta electronică a Partidului „Democrația Acasă", cu solicitarea de a confirma recepționarea acesteia.

A specificat că la adresa de domiciliu a lui Vasile Costiuc a fost expediată cererea prealabilă, printr-o scrisoare recomandată, cu aviz de recepție. Concomitent, a expediat un mesaj repetat pe poșta electronică a Partidului „Democrația Acasă", prin care le-a reamintit despre faptul că la 10.03.2023, le-a expediat cererea prealabilă formulată de Alexei Buzu. Le-a solicitat confirmarea recepționării mesajului și a cererii prealabile anexate. La 16.10.2023 a transmis pe poșta electronică vasilestudenWyahoo.com, care ar aparține lui Vasile Costiuc, cererea prealabilă, cu solicitarea de a confirma recepționarea acesteia. Până la această dată, nu a primit nici un răspuns din partea pârâtului sau a reprezentanților Partidului „Democrația Acasă”.

La 27.10.2023, scrisoarea expediată la adresa Partidului „Democrația Acasă" a fost restituită cu mențiunea „Nereclamat" iar la 30.10.2023, scrisoarea expediată la adresa de domiciliu a pârâtului a fost restituită cu mențiunea „Nereclamat”.

Consideră că informația distribuită de pârât reprezintă o relatare cu privire la fapte. Înregistrarea video, publicată de autorul informației la 26.09.2023, răspândește o informație falsă cu privire la pretinsul caracter ilicit al averii reclamantului. Totodată, pârâtul a inoculat opiniei publice percepția potrivit căreia, reclamantul nu ar satisface exigențele de competență și profesionalism, inerente funcției publice de Ministru. Mai mult decât atât, pârâtul a relatat despre pretinsa încălcare a regimului incompatibilităților funcției publice, aplicabil reclamantului. Acesta a lăsat să se creadă că persoana lezată a ocupat funcția de Ministru al Muncii și Protecției Sociale contrar prevederilor Legii nr. 158/2008. Nu în ultimul rând, pârâtul a adus la cunoștința publicului despre pretinsa dobândire ilegală a terenului, pe suprafața căruia este amplasat bunul imobil, în care locuiește familia Buzu.

A menționat că informația distribuită este esențialmente falsă. Persoana lezată a indicat bunul imobil în declarația de avere și interese. La 16.02.2023, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 839-IX, reclamantul a fost numit în funcția de Ministru al Muncii și Protecției Sociale. La 10.03.2023, reclamantul a depus declarația de avere și interese personale pentru anul 2022. Potrivit acesteia, reclamantul a dobândit, în anul 2020, dreptul de abitație asupra unui bun imobil, care aparține unei alte persoane fizice rezidente. Reclamantul a confirmat că acesta este beneficiarul efectiv al respectivului bun imobil.

A indicat că contrar celor afirmate de autorul informației, reclamantul a completat în mod corespunzător declarația de avere și interese personale. Bunul imobil, în privința căruia deține un drept de abitație, a fost declarat, însă nu a fost individualizat prin indicarea numărului cadastral și a proprietarului.

A subliniat că până în prezent, ANI nu a emis nici un act de constatare a încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către subiectul vizat. De asemenea, nu există vreun act de constatare al ANI privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către reclamant. Respectiv, această împrejurare confirmă, o dată în plus, că informațiile distribuite de pârât sunt false și defăimătoare. Prin urmare, până la proba contrară, în privința averii reclamantului operează prezumția dobândirii licite.

La 27.10.2023, ANI în persoana Inspectorului de Integritate al Inspectoratului de Integritate al ANI, Maria Dintiu a emis procesul-verbal nr.347/04, prin care a refuzat inițierea controlului averii și intereselor personale în privința reclamantului.

A reiterat faptul că informația distribuită este defăimătoare și afectează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului. Criticile expuse de pârât nu corespund adevărului și sunt contrare circumstanțelor de fapt ale cauzei. În cuprinsul live-ului publicat, autorul informației a folosit cuvinte injurioase și un limbaj impropriu, care au afectat semnificativ demnitatea, onoarea și reputația profesională a reclamantului. În absența unor probe pertinente și concludente, acesta a pus la îndoială capacitățile manageriale și pregătirea profesională a reclamantului. Aceasta i-a imputat, în mod nejustificat, pretinsa încălcare a Legii nr.133/2016 și a Legii nr.158/2008. Or, constatarea și sancționarea unui funcționar public pentru declararea necorespunzătoare a averii și intereselor personale este de competența exclusivă a ANI. A indicat că în înregistrarea video din 26.09.2023, autorul informației l-a nominalizat expres pe reclamant și a utilizat în privința acestuia un limbaj impropriu, contrar normelor etice-morale. La aceasta se adaugă folosirea cuvintelor injurioase și înaintarea de acuzații extrem de grave, cum ar fi pretinsa participare la „un grup criminal organizat", în frunte cu dl Andrei Spânu.

A mai indicat și faptul că pârâtul pentru a realiza respectiva înregistrare video, pârâtul a încălcat dreptul la viață privată și de familiei a reclamantului. Acesta a escaladat gardul din jurul locuinței și a filmat interiorul curții. În respectiva înregistrare video, a fost surprinsă și soția reclamantului, care nu și-a dat acordul la efectuarea înregistrării. Astfel, autorul informației a nerespectat art.10-11 ale Legii nr. 64/2010. Astfel comportamentul pârâtului denotă încălcarea art.8 al Convenției Europene.

În speță, reclamantul consideră că declarațiile pârâtului au depășit limita acceptabilă pentru comentarii în contextul unei dezbateri de interes general. Luând în considerație gravitatea acuzațiilor aduse, reclamantul consideră că pârâtul i-a lezat dreptul acestuia la respectarea onoarei, demnității și reputației sale.

Solicită reclamantul:

- expedierea de către pârâtul Vasile Costiuc în adresa reclamantului Alexei Buzu a dezmințirii și a scuzelor adresate reclamantului din textul anexat;

- publicarea textului dezmințirii anexat pe site-urile:

https://www.facebook.com/PartidulDemocratiaAcasa/

htttps://www.tiktok.com/@moldova2.0/video/7283479750956305669

- încasarea din contul Pârâtului Vasile Costiuc în beneficiul Reclamantului Alexei Buzu a sumei de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin defăimare;

- încasarea din contul Pârâtului Vasile Costiuc în beneficiul Reclamantului Alexei Buzu a taxei de stat în sumă de 1 000 lei și a tuturor cheltuielilor de asistență juridică.

În drept reclamantul și-a întemeiat cererea în temeiul art.1 Protocol 1 și art.8 al Convenției Europene, 46 alin. (3) din Constituție, art.2, art.3 alin.(3)-(4), 7 alin.(2), 9 alin.(4), 11 alin. (l)-(2), 15, art.16 alin.(1), (5), 31 ale Legii nr.64 din 23.04. 2010 cu privire la libertatea de exprimare, art.9 alin.(2) al Legii nr.133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, art.27 alin.(8), 34 alin.(l)-(3) ale Legii nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art.90 lit. i), art.94 alin.(1), art.96 alin. (1), (1/1) ale Codului de Procedură Civilă (f.d.4-24).

3. **La data de 24.01.2024, avocatul Cobîșnco Ion, reprezentantul pârâtului Costiuc Vasile, a depus referință** la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei solicitând respingerea integrală a cererii de chemare în judecată cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței a indicat că Constituția Republicii Moldova stabilește la art.32 alin.(1) faptul că oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

A menționat că informațiile care fac obiectul prezentei acțiuni nu au fost răspândite de pârât, dar au fost reflectate în presă și sunt pure comentarii ale unor circumstanțe de fapt care deja erau publice și toate afirmațiile sunt adevărate. La 13.02.2023, pe site-ul https://www.zdg.md fost publicată o știre cu titlul „Cu ce avere a venit în funcție Alexei Buzu, ultimul ministru din Guvernul Gavrilița” și care conține următoarele informații de interes public: Ministrul Muncii nu a indicat în declarație terenuri deținute. Conform documentului, Buzu locuiește din 2020 într-o clădire care nu este în proprietatea sa și a cărei suprafață și valoare nu a indicat-o. Familia ministrului deține un automobil Kia fabricat în 2021, cu o valoare indicată de aproape 12 600 de euro. Astfel, ținând cont de faptul că reclamantul deține în prezent o funcție de demnitate publică, fiind ministrul Muncii și Protecției Sociale din Republica Moldova și de faptul că acesta este, în sensul Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, o

persoană publică, pârâtul a dorit să vadă unde anume locuiește reclamantul și dacă circumstanțele specificate în declarația de avere și interese personale sunt reale, iar la 26.09.2023 s-a deplasat în satul *****, raionul ***** și a identificat imobilul în care declară reclamantul că locuiește. Totodată, tatăl și soția reclamantului au recunoscut expres că în realitate imobilul aparține reclamantului.

A susținut că pârâtul a relatat corect că în fapt imobilul din satul *****, raionul ***** aparține reclamantului Alexei Buzu, iar acesta nu l-a indicat în modul corespunzător în declarația de avere și interese, or, chiar reclamantul recunoaște în cadrul emisiunii Cabinetul din Umbră de la postul de televiziune Jurnal TV că, „Terenul pe care este construită casa aparține părinților mei. Casa a fost construită în mare parte din resursele care îmi aparțin mie și soției. Nu am reușit să facem acest transfer de documente, pentru că este un proces mai complicat. Am foarte multe de făcut, nu am avut timp și nu am considerat că este o problemă faptul că în documente casa aparține părinților mei atâta timp cât eu nu am lucrat într-o poziție publică până acum. Declarația (actul de avere, n.red.) pe care am completat-o atunci când am venit în funcție a fost în conformitate cu legea. Deci, în acea declarație sunt expuse toate sursele de venit pe care le am, proprietățile, care nu sunt atât de multe, și conform legislației am indicat și casa unde locuiesc ...). Și soția mea a comunicat foarte clar. Eu nu m-am mutat în această casă de când am venit în funcție (...) Terenul era cu destinație agricolă, noi am trecut printr-o procedură prin care a acestui teren a fost schimbată. Asta înseamnă că noi am depus dosarul la Primărie, am plătit această diferență destul de substanțială pentru a schimba destinația. Noi am plătit circa 80 000 de lei pentru diferență de preț și acum terenul este pentru construcție (...)”(http://www.zdg.md/stiri/stiri-sociale/cum-explica-alexei-buzu-faptul-ca-imobilul-in-care-locuieste-este-inregistrat-pe-numele-parintilor-sai-ministrul-a-anuntat-ce-salariu-primeste/).

A specificat că pârâtul corect a menționat că imobilul în care locuiește reclamantul are modul de folosință-construcție agricolă; agroindustrială și are câteva sute de metri pătrați (imobil de 261.8, garaj de 39.7 m2), iar aceste informații au fost relatate și în mass-media (https://www.zdg.md/stiri/stiri-sociale/doc-liderul-unui-partid-de-opozitie-acuza-un-ministru-din-guvemul-recean-ca-locuieste-intr-o-casa-de-sute-de-mii-de-euro-nedeclarata-ce-arata-datele-de-la-cadastru-declaratia-de/).

A indicat că în materie de exprimare politică și activistă civilă, art.10 din CEDO prevede un nivel ridicat de protecție a dreptului la libertatea de exprimare, atât pentru internet cât și pentru alte mijloace de comunicare. Or, deși apărarea onoarei, a demnității și reputației profesionale sunt valori protejate de lege, și în sensul alin.(2) al articolului dat, acest fapt nu înseamnă că ele din start prevalează asupra libertății publicului de a primi informații de interes public, norma respectivă urmând a fi interpretată prin prisma tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv art.10 al Convenției Europene.

Totodată, a invocat că informațiile reflectate nu sunt de natură să aducă o atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului, așa cum pârâtul nu a folosit sintagme injurioase, înjositoare în raport cu acesta. Mai mult, afirmațiile pârâtului nu ofensează

persoana, nu contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică și nu este folosit un lexicon indecent.

În final a susținut că subiectul comentat de pârâtul Vasile Costiuc face parte din sfera publică și vizează un interes public general, or, problemele ce țin de lupta cu corupția și averile unor demnitari sunt extrem de actuale și mediatizat în ultima perioadă, iar acest fapt impune întâietatea dreptului la libera exprimare față de dreptul privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Mai mult, pârâtul este președintele partidului politic „Democrația Acasă", iar în acest sens protecția oferită unui actor politic în legătură cu comentarea unor informații de interes este mult mai extinsă or, art.41 alin.(1) din Constituție stabilește că cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Or, acestea contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și în condițiile legii, participă la alegeri (f.d.82-85).

4. În ședința de judecată, avocatul Soțchi Inna, reprezentantului reclamantului Buzu Alexei, nu s-a prezentat la examinarea fondului cauzei, deși a fost înștiințată legal.
5. În ședința de judecată, pârâtul Costiuc Vasile și avocatul Cobîșenco Ion, nu au recunoscut cererea de chemare în judecată și au solicitat respingerea acesteia ca fiind nefondată.

Aprecierea instanței de judecată:

6. Audiind opinia participanților la proces, examinând cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei și materialele dosarului în raport cu normele legale aplicabile speței, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.
7. În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
8. Conform art.121 și art.122 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.
9. În conformitate cu art.130 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

10. În ședința de judecată s-a constatat că la data de 26.09.2023, pe pagina sa de Facebook, Partidul „Democrația Acasă” o înregistrare video intitulată „PROBE : MINISTRU PAS LOCUIEȘTE ÎNTR-O CASĂ DE MILIOANE" însoțită de un text, cu mesaj adresat ministrului Alexei Buzu, înregistrare video publicată de Liderul Partidului „Democrația Acasă", Vasile Costiuc și pe contul său de tiktok- costiucvasile.oficial (f.d.26-27).
11. La data de 10.10.2023, 16.10.2023, reclamantul Buzu Alexei a expediat în adresa Partidului „Democrația Acasă”, lider al partidului Vasile Costiuc și în adresa lui Costiuc Vasile prin intermediul poștei electronice și a poștei terestre, cerere prealabilă, solicitând dezmințirea informațiilor și aducerea scuzelor lui Buzu Alexei, cu publicarea textului anexat pe site-rile indicate, compensarea prejudiciului moral în mărime de 30 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 lei (f.d.29-34, 47-52, 62-66).
12. Conform procesului-verbal de înmânare a actelor de procedură și a altor documente din 04.01.2024, emis de executorul judecătoresc Andrei Gosic, se atestă că pârâtului Costiuc Vasile i-a fost înmânată cererea prealabilă din 12.10.2023 și actele anexate, prin intermediul executorului judecătoresc (f.d.105).
13. La data de 20.11.2023, avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Costiuc Vasile privind expedierea în adresa reclamantului a dezmințirii și scuzelor, publicarea textului dezmințirii pe site-uri, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată (f.d.4-24).
14. *Referitor la solicitarea reclamantului Buzu Alexei privind expedierea în adresa reclamantului a dezmințirii şi scuzelor, publicarea textului dezmințirii pe site-uri*, instanța de judecată o consideră neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.
15. Conform art.32 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.
16. Potrivit art.21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.
17. Prevederile art.43 alin.(1) Cod civil stipulează că în condiţiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viaţă, la sănătate, la integritate fizică şi psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate şi reputaţie profesională, la propria imagine, la respectarea vieţii intime, familiale şi private, la protecţia datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei şi corpului său după deces, precum şi la alte asemenea drepturi recunoscute de lege.
18. Art.1 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimarenr.64 din 23.04.2010 definește scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între

asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

19. Potrivit art.2 din aceeași Lege, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

defăimare - răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

răspîndire a informației - proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

informație - orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine.

20. Potrivit art.3 alin.(1)-(3) din Legea citată, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează șochează sau deranjează.

Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

21. Conform prevederilor art.7 al Legii nominalizate, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii:

a) este falsă;

b) este defăimătoare;

c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii:

a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;

b) au un caracter defăimător;

c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii:

a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

b) permite identificarea persoanei vizate.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic şi satiric dacă prin folosirea acestuia nu se induce în eroare publicul în privinţa faptelor.

22. Din probatoriu prezentat, instanța de judecată a stabilit că la data de 26.09.2023, Partidul „Democrația Acasă” a publicat pe pagina sa de Facebook o înregistrare video intitulată „PROBE: MINISTRU PAS LOCUIEȘTE ÎNTR-O CASĂ DE MILIOANE” însoțită de un text cu mesaj adresat ministrului Alexei Buzu, înregistrare video publicată de liderul Partidului „Democrația Acasă", Vasile Costiuc și pe contul său de Tiktok-costiucvasile.oficial.
23. Din informația publicată, se atestă că liderul Partidului „Democrația Acasă", Vasile Costiuc a abordat subiecte legate de activitatea și averea reclamantului Buzu Alexei, care deține funcția de ministru al Ministerului Muncii și Protecției Sociale din R.Moldova, subiecte preluate de pe site-ul http//www.zdg.md, publicate la data de 13.02.2023.
24. În acest context, instanța de judecată reține că prin prisma cadrului legal mai sus menționat, legislatorul consfințește garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice la onoare, demnitate și reputație profesională.
25. Onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății, iar demnitate este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale.
26. Afirmațiile care lezează onoarea, demnitatea sunt acelea care nu corespund realității și discreditează onoarea, demnitatea persoanei în opinia publică sau în opinia unor persoane din punctul de vedere al respectării legilor, principiilor morale ale societății.
27. Astfel, persoana a cărei onoare, demnitate a fost lezată este în drept să recurgă la apărarea lor, să ceară dezmințirea acelor informații care îi lezează onoarea, demnitatea, dacă nu corespund realității.
28. Instanța de judecată subliniază că se diferențiază 3 tipuri de lezare a onoarei și demnității:
    - răspândirea relatărilor false cu privire la fapte;
    - răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient;
    - și injuria.
29. Fiecare tip prezintă diferențieri în regimul de apărare a persoanei lezate de această informație.
30. Cu referire la judecățile de valoare fără substrat factologic suficient, reieșind din definiția dată de Legea cu privire la exprimare, acestea sunt judecăți de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate.

31. Iar, judecățile de valoare sunt opinii, comentarii, teorii sau idei care reflectă atitudinea față de un fapt, a căror veridicitate este imposibil de dovedit.
32. Deci, într-o societate democratică, publicul, inclusiv pârâtul Costiuc Vasile este liber să-și expună opinia în probleme de interes public.
33. Conform art.6 alin.(2) din Legea nr.64 din 23.04.2010, apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.
34. Potrivit art.25 alin. (2) din Legea nr.64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public.
35. Într-o altă ordine de idei, dreptul la libertatea opiniilor și exprimării este tratat într-un articol distinct, art.10 din CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.
36. Așadar, libertatea opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, oferă nu doar presei posibilitatea de a comunica informații sau idei pe teme politice și alte subiecte de interes public dar și publicul are de asemenea, dreptul de a le recepta (Handyside vs. Regatul Unit, § 49, 7 decembrie 1976, seria A, nr.24; Lingens, §§ 41-42).
37. Aceste principii fiind aplicabile și în cazul publicării unor cărți sau al altor publicații decât cele care apar ca și presă periodică (C.S.Y. c. Turciei) atâta timp cât privesc chestiuni de interes general (Societe Plon c. Frantei; Association Ekin c. Frantei).
38. În aceeași ordine de idei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că internetul beneficiază de un control și de o protecție echivalentă cu cea a altor mijloace de comunicare (Ferei împotriva Belgiei).
39. Astfel, în materie de exprimare politică și activistă civilă art.10 CEDO prevede un nivel ridicat de protecție a dreptului la libertatea de exprimare, atât pentru internet cât și pentru alte mijloace de comunicare.
40. De altfel, informațiile pretinse de reclamantul Buzu Alexei ca fiind defăimătoare, care afectează onoarea, demnitatea și reputația profesională a acestuia, instanța le califică ca fiind opinii, comentarii, însă care nu ating un prag de gravitate, încât instanța de judecată să intervină în libertatea de exprimare garantată în acest sens.
41. Or, deși apărarea onoarei, a demnității și reputației profesionale sunt valori protejate de lege, totuși în sensul alin.(2) al articolului dat, acest fapt nu înseamnă că ele din start prevalează asupra libertății publicului de a primi informații de interes public, norma respectivă urmând a fi interpretată prin prisma tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv art.10 al Convenției Europene.

42. Astfel, informațiile publicate la adresa reclamantului Buzu Alexei, nu sunt de natură să aducă atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului, așa cum în postarea vizată nu au fost folosite sintagme injurioase, indecente sau denigratoare în raport cu acesta.
43. Respectiv, motivele invocate de partea reclamantă Buzu Alexei coroborate cu interesul public al informației postate de către pârâtul Costiuc Vasile, nu întrunesc condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezmințire.
44. Cu atât mai mult, informațiile au fost făcute publice de către portalul de știri Redacția ZdG din 13.02.2023, iar pârâtul Costiuc Vasile în calitate de titular al dreptului la libera exprimare precum și fiind președintele unui partid politic, și-a expus opinia asupra unui subiect de interes public.
45. Raportând cele expuse la circumstanțele cauzei, onoarea și demnitatea reclamantului Buzu Alexei nu a fost prejudiciată prin acțiunile pârâtului Costiuc Vasile, care a preluat și distribuit un material cu titlu informativ referitor la activitatea și averea deținută de către reclamant, informații ce vizează chestiuni de interes public răspândit anterior de alte surse mass-media.
46. La acest segment, CtEDO notează cu această ocazie că libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale ale societății democratice și una din condițiile de bază ale progresului ei și a realizării fiecărei persoane.
47. Aceasta acoperă nu doar „informațiile" sau „ideile" favorabile și inofensive, ci și celor ce ofensează, șochează sau deranjează (Handyside v. Regatul Unit, ibidem, § 49; Jersild v. Danemarca, ibidem, § 37), iar restricțiile discursului politic sau a dezbaterilor pe chestiuni de interes public sunt foarte limitate (Surek v. Turcia (nr.1) [GC], hot. 08 iulie 1999, § 61).
48. Astfel, instanța notează că nu poate fi reținute argumentele expuse în cererea de chemare în judecată privind dezacordul cu expunerile referitor la imobilul din s.*****, r-nul ***** a reclamantului, deoarece până la publicarea înregistrării video din 26.09.2023 de către pârât, se constată că la 13.02.2023, pe site-ul www.zdg.md a fost publicată știrea cu titlu "Cu ce avere a venit în funcție Alexei Buzu, ultimul ministru din Guvernul Gavrilița", care conține informații cu referire la imobilul nominalizat și, anume, că terenul pe care este construită casa aparține părinților săi. Casa a fost construită în mare parte din resurse care îi aparțin reclamantului și soției sale. Nu au reușit să efectueze transfer de documente, deoarece este un proces mai complicat. Acesta a oferit explicații și în legătură cu terenul pe care a fost construită casa, destinat inițial pentru o construcție agricolă (f.d.87 verso).
49. Prin urmare, se menționează că informațiile care fac obiectul prezentei acțiuni nu au fost răspândite de pârât, dar anterior au fost reflectate și în presă, iar pârâtul le-a comentat, care deja de fapt erau publice.
50. Referitor la dezacordul cu expunerea "Și el în loc de depozit de cereale și-a făcut casă", instanța de judecată menționează deși reprezentantul reclamantului a prezentat acte ce reflectă faptul că Buzu Ion (tatăl reclamantului Buzu Alexei) la data de 24.12.2008 a procurat un teren agricol cu suprafața de 0,1632 ha situat în extravilanul s.Drăsliceni, r-nul ***** (f.d.122-123), care ulterior prin decizia Consiliului comunal Drăsliceni din 30.07.2020 s-a decis schimbarea destinației terenului din "agricol" în teren "pentru construcții", cu scopul

schimbării ulterioare a destinației construcției existente în construcție locativă, totuși până în prezent conform extrasului din Registrul bunurilor imobile se constată că construcția este înregistrată ca construcție agricolă, agroindustrială, cu suprafața de 261,8 m.p., precum și altă construcție – garaj cu suprafața de 39,7 m.p. (f.d.128).

51. Referitor la invocarea în cererea de chemare în judecată privind încălcarea art.8 CEDO, instanța expune următoarele.
52. Pentru a opera protecția instituită la art.8 al Convenției, atacul asupra reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să fie realizat într-o manieră care să prejudicieze beneficiul personal al dreptului la respectarea vieții private.
53. În acest sens, la aprecierea încălcării drepturilor reclamantului, instanța va verifica păstrărea un echilibru just între protejarea a două valori garantate de Convenție și care pot fi în conflict în anumite cauze: și anume, pe de o parte, libertatea de exprimare, astfel cum este protejată de art.10 al CEDO, și, pe de altă parte, dreptul la respectarea vieții private, astfel cum este garantat de dispozițiile art.8 al CEDO.
54. Prin urmare, instanța relevă că comentariile expuse de pârât nu sunt defăimătoare și nu sunt de natură să aducă atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului aceste fiind niște opinii și comentarii asupra unor fapte care deja au fost făcute publice pe alte site-uri cu mult timp înainte până la publicarea videoului de către pârât.
55. La fel, este de menționat că opiniile pârâtului nu ofensează persoana, nu contravine normelor de conduită generală acceptată într-o societate și nu este folosit un limbaj indecent.
56. Astfel, instanța de judecată va respinge solicitarea privind expedierea în adresa reclamantului a dezmințirii și scuzelor, precum ș publicarea textului dezmințirii pe site-uri, ca fiind neîntemeiată.
57. *Referitor la solicitarea reclamantului Buzu Alexei privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 30 000 lei*, instanța de judecată o consideră neîntemeiată și urmează a fi respinsă.
58. Instanța notează că solicitarea reclamantului privind încasarea prejudiciului moral este o solicitare subsecventă celei de bază cu privire la expedierea dezmințirii și scuzelor, precum și publicarea textului dezmințirii pe site-uri, astfel, din moment ce solicitarea de bază a fost constatată ca fiind neîntemeiată și urmează a fi respinsă, respectiv și solicitarea subsecventă urmează a fi respinsă.
59. Referitor la solicitarea reclamantului Buzu Alexei privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată o consideră neîntemeiată și urmează a fi respinsă.
60. Conform prevederilor art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului.
61. Astfel, instanța de judecată notează că reieșind din prevederile art.94 CPC că cheltuielile de judecată se recuperează părții care a avut câștig de cauză, în cazul din speță reclamantul nu a

avut câștig de cauză, acțiunea urmând a fi respinsă și, prin urmare, nu pot fi recuperate cheltuielile de judecată.

62. *Referitor la cererea avocatului Cobîșenco Ion, reprezentantul pârâtului Costiuc Vasile privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică*, instanța de judecată o consideră parțial întemeiată și care urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.
63. Prevederile art.90 lit.i) Cod de procedură civilă stipulează că din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte, cheltuielile de asistenţă juridică.
64. În conformitate cu art.96 alin.(1-1[1]) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
65. Pentru justificarea cheltuielilor de judecată în legătură cu acordarea asistenței juridice de către avocatul Ion Cobîșenco (f.d.81), a fost prezentat ordinul de încasarea a numerarului nr.QSG3292*4775847 din 09.02.2024, potrivit căruia avocatului i-a fost achitată suma de 10407,10 lei pentru prestarea serviciilor de asistență juridică (f.d.130).
66. Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).
67. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților, copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată; copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
68. În contextul normelor legal sus enunțate, având în vedere complexitatea speței deduse judecății, lucrul efectiv efectuat de avocat, numărul ședințelor la care a fost prezent, reieșind din dovezile prezentate de către avocatul Cobîșenco Ion în cumul cu materialele cauzei, instanța conchide ca fiind necesară compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei, ca fiind o sumă reală, necesară și rezonabilă ca mărime, În rest cerința cu privire a încasarea cheltuielilor de asistență juridică ce excedă suma de 5 000 lei, se respinge ca neîntemeiată.
69. Din considerentele expuse raportate la normele de drept legale, instanța de judecată va respinge cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei, din motivele expuse mai sus.

70. În conformitate cu prevederile art.94, 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul stagiar Lungu Doina, reprezentantul reclamantului Buzu Alexei către Costiuc Vasile privind expedierea în adresa reclamantului a dezmințirii și scuzelor, publicarea textului dezmințirii pe site-uri, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Se admite parțial cererea avocatului Cobîșenco Ion, reprezentantul pârâtului Costiuc Vasile privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Se încasează de la Buzu Alexei, c/p *****, în beneficiul lui Costiuc Vasile, c/p *****, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei (cinci mii) lei.

În rest, cererea avocatului Cobîșenco Ion, reprezentantul pârâtului Costiuc Vasile privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, se respinge.

Hotărârea cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru), de la data pronunţării dispozitivului hotărârii.

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Violeta Gîrleanu**